

Kun have vi meent, at, hvis der alligevel skal gives Bidrag til en videnskabelig Belæring, saa maa Honoraret dertil afholdes af den Sum, som vi have anvist. Naar Indenrigsministeren har meent at kunne paavise en Dyring i Udvalgets Betænkning, som skulde være mindre rigtig, saa maa jeg tillade mig at anføre, at der staaer i Betænkningen: „Skovridernes Gager“. Det er Udvalget fuldkommen vitteligt, at Skovriderne ogsaa have andre Indtægter foruden deres „Gage“; men det Samme gjælder ogsaa om Gartnerne.

Tscherning: Jeg vil kun bemærke, at jeg har ikke sagt, at ikke Formue og Intelligents kunde bidrage til at udbrede Frugtculturen. Jeg har aldeles ikke omtalt, hvorledes det er gaaet til, at der er visse Egne, hvor denne Have slet ingen Virkning har havt, og hvor man dog har havt meget gode Frugtraer, og at der derimod i de Egne, hvor den skulde have udstrakt sin Virkning, kun er Lidt for Haanden. Den Hjælp, som Haven skal afgive til Landbrug, veier ikke op imod det, den koster. Hvis man vil anvende de samme Midler paa en mere heldbringende Maade, saa vilde Mere udrettes. Men den meest heldbringende Maade at fremme denne Sag saa nær ved Hovedstaden, hvor der er saa mange Handelsgartnere, og hvor man har saa let ved at udvikle alle Anledninger til at udbrede Frugtculturen, det er, at lade Sagen gaae sin egen Gang, og ikke beskæftige sig dermed, det er, ikke at stille en saadan Have ivelen, som ved sine lavere Priser forhindrer, at Handelsgartnerne give sig af dermed; og, naar den ærede Minister siger, at man maa drage Omforg for, at Priserne ikke blive for lave, saa mener jeg, at han vil have Banfælighed ved at sætte Priis paa Træerne. Dersom den ærede Minister vil forpligte sig til, at der ikke maa sælges paa andre Vilkaar, end at de solgte Træer bringe Beføstningen ind, saavel Lønnen til Gartnerne, som Omkostningerne ved

Jordens Dyrkning og Renterne af dens Værdi, saa har jeg Intet imod, at den gjør sit Forsøg; thi saa vil det snart vise sig, at den ikke kan bestaae. Den vil ikke til almindelige Priser indbringe det, der er nødvendigt til at lønne Gartneren og dække Omkostningerne ved og Renten af Jorden, kort sagt til at bære Arbejdslønnen. Men, som sagt, naar den ærede Minister vil ansee det for en Betingelse for Havens Vedbliven, saa kunne vi roligt lade det gaae; thi saa vil den være solgt, inden Aaret er omme.

Indenrigsministeren: Jeg vil blot bemærke, at mine Dyringer gif ud paa, at man skulde sørge for, ikke at skade Concurrancen, det vil sige, ikke sælge til altfor lave Priser.

Schwann: Da jeg ikke kan ansee det for ønskeligt, at et Par enkelte Medlemmers Utrættelighed skal paatrykke Rigsdagens Forhandling et ganske individuelt Præg, saa finder jeg mig foranlediget til at gjøre opmærksom paa det høist besynderlige Misforhold, der er imellem alle de Argumenter, der ere satte i Bevægelse, og selve Sagens Omstand (Ja!). Jeg skal ikke rivalisere med den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Kreds (Tscherning) hverken i „Bandalisme“ eller „Christendom“, jeg skal hverken tale om Marmorkirken eller om Bredgaden eller om Tamerlan eller om Siegfried von Lindenbergs (Tscherning: Eller det kongelige Bibliothek!), men kun gjøre opmærksom paa, at her er ikke i mindste Maade Tale om at skabe noget Nyt, men kun om at bevare Noget, som er, og ikke engang om at bevare det i det Omfang, hvori det er overleveret, men kun om ikke aldeles at ødelægge det, og at det tillige er meget ringe smantstillede Kræfter, hvorom der her er Spørgsmaal. Jeg finder, at Comiteen i sine Indstillinger er saa maadsholden, at der ikke kan være mindste Betænkelighed ved at stemme for Udvalgets Forslag.